

جهت اطلاع مدیران عامل محترم بانک‌های دولتی، غیر دولتی، شرکت دولتی پست بانک، مؤسسات اعتباری غیر بانکی و بانک مشترک ایران - ونزوئلا ارسال می‌شود.

با سلام؛

احتراماً، همان‌گونه که استحضار دارند به موجب بخشنامه شماره ۹۵/۱۱۶۵۹۵ مورخ ۱۳۹۵/۴/۱۴ موضوع ابلاغ مصوبات یکهزار و دویست و بیستمین جلسه مورخ ۱۳۹۵/۴/۸ شورای پول و اعتبار، مقرر شد از تاریخ ۱۳۹۵/۴/۱۶، نرخ سود علی‌الحساب سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار یک‌ساله حداکثر ۱۵ درصد سالانه، تعیین و مبنای عمل قرار گیرد. همچنین برابر بخشنامه شماره ۹۴/۳۱۴۹۳۱ مورخ ۱۳۹۴/۱۰/۳۰، بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیر بانکی موظف بوده‌اند در تعیین و اعلام نرخ سود علی‌الحساب سپرده‌های مذکور با تحلیلی جامع و برآورد شرایط و روندهای آتی اقتصادی، ابتداء نرخ سود مورد انتظار سپرده‌های سرمایه‌گذاری در پایان دوره را پیش‌بینی نموده و سپس درصدی از آن را به عنوان نرخ سود علی‌الحساب سپرده‌های سرمایه‌گذاری تعیین نمایند. بر این اساس، نرخ سود علی‌الحساب می‌باید همواره کمتر از نرخ سود قطعی پایان دوره باشد. در پایان سال مالی، تفاوت نرخ سود قطعی محقق شده و نرخ سود علی‌الحساب محاسبه و به سپرده‌گذاران پرداخت شود. بدیهی است نحوه پیش‌بینی و محاسبات مربوط به تعیین نرخ سود علی‌الحساب و میزان تفاوت بین نرخ سود علی‌الحساب و نرخ سود قطعی در پایان دوره مالی، شاخص مهمی در ارزیابی عملکرد صحیح و حرفه‌ای هر بانک محسوب می‌شود. این در حالی است که طی یک سال گذشته، الزامات فوق بنا به علل مختلف مورد توجه قرار نگرفته و در عرصه اجرا مجال تحقق نیافته است. به گونه‌ای که بانک‌ها در ورطه یک رقابت ناسالم و مخرب برای جذب سپرده بیشتر از طریق اعلام نرخ‌های سود بالاتر بدون توجه به پیامدهای آن قرار گرفته‌اند. این روند مخرب ضمن افزایش بهای تمام شده پول در بانک‌ها که مانعی برای کاهش نرخ سود تسهیلات نیز می‌باشد، موجبات تضییع حقوق سایر ذینفعان بانک‌ها و همچنین تهدید ثبات، سلامت و استحکام مالی بانک‌ها را فراهم ساخته است. لذا لازم است این پدیده زیانبار و هزینه‌آفرین به اهتمام و اراده جدی مدیران ارشد شبکه بانکی هر چه سریع‌تر متوقف شود.

فارغ از مراتب مذکور، باید توجه داشت که طی سال‌های اخیر و با آغاز به کار دولت یازدهم، زمینه لازم برای تحقق کاهش نرخ سود بانکی فراهم شده است. چرا که نرخ تورم، تکرار کمی شده و مؤسسات غیر مجاز فعال در بازار غیرمتمثل پولی نیز که همواره موجب اخلال در اجرای سیاست‌های پولی و بانکی بودند، به واسطه اقدامات و تدابیر بانک مرکزی دیگر اثرگذار نمی‌باشند. همچنین یکی از اولویت‌ها و برنامه‌های اصلی دولت دوازدهم حمایت از تولید ملی، افزایش اشتغال و اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی است. بر این اساس، از شبکه بانکی کشور انتظار می‌رود که با

اجرای دقیق سیاست‌های پولی کشور و پایبندی متعهدانه و مجدانه به آن‌ها، زمینه رونق تولید و ایجاد اشتغال را در کشور فراهم آورند. چرا که حمایت از تولید و ایجاد اشتغال با کاهش هزینه‌های تأمین مالی بخش مولد اقتصاد کشور و نهاده سرمایه، قابل حصول‌تر خواهد بود.

با عنایت به مراتب فوق، مقتضی است شبکه بانکی هماهنگ با سیاست‌های کلان اقتصادی کشور، نسبت به اجرای مؤثر و دقیق تدابیر ذیل اقدام نماید:

۱- از روز شنبه مورخ ۱۳۹۶/۶/۱۱ بانک‌ها و مؤسسات اعتباری موظفند بیش از پیش نسبت به رعایت نرخ سود علی‌الحساب سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار یک‌ساله که برابر بخشنامه شماره ۹۵/۱۱۶۵۹۵ مورخ ۱۳۹۵/۴/۱۴ حداکثر ۱۵ درصد سالانه اعلام شده بود، اهتمام ورزند. در همین راستا، حداکثر نرخ سود علی‌الحساب برای سپرده‌های کوتاه‌مدت عادی (روز شمار) ۱۰ درصد سالانه است.

۲- نرخ‌های سود پرداختی به سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار به صورت علی‌الحساب بوده و پس از اتمام دوره مالی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری، باید مطابق بخشنامه شماره ۹۴/۶۹۳۸۳ مورخ ۱۳۹۴/۳/۲۰ موضوع "دستورالعمل نحوه محاسبه و تقسیم سود مشاع"، نسبت به تسهیم مابه‌التفاوت سهم سود قطعی سپرده و سود علی‌الحساب پرداختی به هر یک از انواع سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار اقدام شود.

۳- در تعیین نرخ سود علی‌الحساب سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار، باید به گونه‌ای عمل شود که نرخ مؤثر سود علی‌الحساب سپرده فراتر از نرخ‌های مذکور در این بخشنامه نباشد.

۴- ارایه هر گونه طرح و محصول جدید برای جذب سپرده توسط بانک‌ها و مؤسسات اعتباری، منوط به محاسبه و اعلام نرخ مؤثر سود آن و اخذ تأییدیه قبلی از بانک مرکزی است.

۵- ضمن تأکید دوباره بر این که، اخذ هرگونه سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار با سررسید بیش از یک‌سال همچنان ممنوع است، متذکر می‌شود نرخ‌های سود علی‌الحساب تعیین شده در این بخشنامه، ناظر بر قراردادهایی است که پس از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این بخشنامه بین بانک‌ها و مؤسسات اعتباری با سپرده‌گذاران منعقد می‌شود. نرخ سود علی‌الحساب مذکور در قراردادهای منعقد قبلی تا پایان مدت زمان قرارداد معتبر است. قراردادهای منعقد با نرخ سود علی‌الحساب قبلی به هیچ وجه قابل تمدید نمی‌باشند و در صورت تمایل سپرده‌گذار به تمدید قرارداد خود با بانک‌ها و مؤسسات اعتباری، تمدید آن‌ها صرفاً در چارچوب مقررات و نرخ‌های سود علی‌الحساب لازم‌الاجرا در زمان تمدید قرارداد امکان‌پذیر خواهد بود. با عنایت به این که از سال ۱۳۹۳، انعقاد قراردادهای سپرده‌ای بیش از یک‌سال مجاز نبوده است، لذا صرفاً قراردادهای سپرده سرمایه‌گذاری چهارساله و پنج‌ساله منعقد قبلی از سال ۱۳۹۳ می‌تواند تا پایان دوره قرارداد به قوت خود باقی باشد و لذا بانک‌ها و مؤسسات اعتباری باید در اسرع وقت نسبت به تعیین تکلیف سایر سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار بیش از یک‌سال خود که هنوز در دفاتر آن‌ها وجود دارد، اقدام کنند.

۶- نرخ‌های سود علی‌الحساب پرداختی به سپرده‌های صندوق‌های سرمایه‌گذاری با درآمد ثابت نیز مشمول نرخ سود علی‌الحساب مقرر در این بخشنامه است.

۷- در صورتی که سپرده‌گذار قبل از پایان مدت قرارداد، اقدام به برداشت و یا بستن حساب سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه مدت ویژه و بلند مدت یک‌ساله خود کند، نرخ سود علی‌الحساب این‌گونه حساب‌ها باید معادل نرخ سود سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت عادی (روزشمار) در نظر گرفته شود. وفق ضوابط موجود، در افتتاح حساب سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت عادی نیز، حداقل مدت زمان ماندگاری سپرده برای برخورداری از سود، یک‌ماه از زمان افتتاح حساب می‌باشد.

۸- بانک‌ها و مؤسسات اعتباری مکلفند از اعمال هرگونه روشی که منجر به افزایش نرخ مؤثر سود سپرده‌ها شود از جمله اتخاذ روش‌های مختلف حسابداری و محاسباتی و یا اعمال تغییرات نرم‌افزاری در سیستم‌های رایانه‌ای اجتناب کنند. در غیر این صورت، عوامل مؤثر در این زمینه اعم از مدیران و کارکنان بانک‌ها و مؤسسات اعتباری و شرکت‌های نرم‌افزاری طرف قرارداد آن‌ها - حسب مورد - تحت پیگرد قانونی قرار خواهند گرفت. ضمن آن که در صورت احراز مشارکت و یا همکاری شرکت‌های نرم‌افزاری طرف قرارداد با بانک‌ها و مؤسسات اعتباری در ارتکاب تخلف، شبکه بانکی از ادامه همکاری با شرکت‌های مذکور منع خواهد شد.

در پایان، ضمن تأکید مجدد بر این که از بانک‌ها و مؤسسات اعتباری کشور انتظار می‌رود با اجرای دقیق تدابیر اعلامی در این بخشنامه و کاهش هزینه‌های تأمین مالی خود، متناسباً اقدام به کاهش نرخ‌های سود تسهیلات به متقاضیان نمایند و همچنین اعلام این نکته که بانک‌ها و مؤسسات اعتباری که نسبت به رعایت دقیق مفاد این بخشنامه اهتمام ورزند، از حمایت‌های بانک مرکزی برخوردار خواهند شد، متذکر می‌شود که مسئولیت حسن اجرای این بخشنامه بر عهده هیأت مدیره و مدیران عامل بانک‌ها و مؤسسات اعتباری بوده و پیامدهای ناشی از عدم رعایت آن مطابق قانون متوجه هیأت مدیره و مدیرعامل بانک یا مؤسسه اعتباری ذی‌ربط خواهد بود. /۳۴۰۴۵۰۵

اداره مطالعات و مقررات بانکی

محمد خدایاری

۳۸۳۱-۰۲

حمیدرضا غنی‌آبادی

۳۸۱۶